

ODBĚR KAPILÁRNÍ KRVE

- Poučte pacienta o případné přípravě před odběrem nebo opatřeních po odběru.
- Informujte pacienta o způsobu odběru a spolupráci při odběru.

- **Označte zkumavku s kapilárou nebo mikrozukmavku identifikačním štítkem:**

jméno a příjmení pacienta, identifikační číslo pojištěnce (R.Č.), název oddělení

- **Vyplňte řádně a čitelně žádanku pro laboratorní vyšetření:**

příjmení a jméno pacienta, identifikační číslo pojištěnce (R.Č.), číselný kód diagnózy, zdravotní pojišťovna, název oddělení – razítko oddělení včetně IČP, číslo telefonu, požadovaná laboratorní vyšetření, datum a čas odběru

Postup při odběru:

- Ověřte před vlastním odběrem **aktivně** totožnost pacienta dotazem na jméno, příjmení a datum narození. Dále aktivně ověřte, zda pacient splnil požadavky před vyšetřením – např. dodržení zákazu kouření. Pokud pacient některý požadavek nesplnil, uveďte tuto skutečnost na žádanku. Jmenovkou na žadance potvrďte správnost údajů.
  - Ověřte případné alergie pacienta na dezinfekční přípravek a náplast.
  - Proveďte hygienickou dezinfekci rukou a použijte ochranné pracovní pomůcky. Dodržujte zásady aseptického postupu.
  - Vyberte místo vpichu, zajistěte jeho dobré prokrvení prohřátím přiměřeným a netraumatizujícím suchým či vlhkým teplem (např. jemné tření rukou nebo teplá voda 40°C).
  - Proveďte dezinfekci místa vpichu, dodržujte dobu expozice a nechte zaschnout.
  - Proveďte odběr z dobře prokrveného místa (z bříška prstu, ušního boltce, u kojenců z paty) zásadně lancetou na jedno použití.
  - Proveďte odběr zásadně z boku bříška prstu, kde je prst nejlépe prokrven.
  - Proveďte odběr u kojenců zásadně z boku paty.
  - Otřete první kapku suchým tampónem, další tvorbu kapek podpořte lehkým tlakem.
  - Nevymačkávejte krev násilně, musí samovolně vytékat.
  - Přiložte k vytvořené kapce kapilární krve kapiláru, kterou mírně skloňte, (pomocí kapilární síly dojde k jejímu naplnění), nebo nechte kapky volně stékat do příslušné mikrozukmavky.
  - Přiložte po odběru suchý tampón na místo vpichu.
- **Po odběru** proveďte hygienickou dezinfekci rukou.
  - Proveďte důkladnou dekontaminaci a mechanickou očistu pomůcek (magnetu) k opakovanému použití.
  - Zlikvidujte kontaminovaný odpad jako infekční.
  - Informujte lékaře o případné komplikaci při odběru
  - Zkontrolujte shodu a úplnost údajů na žadance a zkumavce s kapilárou nebo na mikrozukmavce.
  - Zajistěte maximálně do 15 minut doručení zkumavky s kapilárou pro stanovení krevních plynů do laboratoře.

ZVLÁŠTNÍ UPOZORNĚNÍ:

- Vpich zásadně neprovádět injekční jehlou – nelze dodržet optimální hloubku a tvar vpichu pro kapilární odběr.
- Při odběru kapilární krve u dětí pro stanovení krevních plynů je nutné vhodným přístupem zajistit, aby dítě před odběrem zbytečně dlouho nekřičelo, neboť by se měnil pO_2 a pCO_2 v krvi.
- Neuvedení tělesné teploty pacienta při odběru krve pro stanovení krevních plynů ovlivní výsledek; pH, pCO_2 i pO_2 jsou parametry závislé na teplotě. Se stoupající teplotou hodnota pH klesá, zatímco hodnoty pCO_2 a pO_2 stoupají. Změny jsou dosti významné.
- Pro vyšetření krevních plynů naplňte kapiláru bez bublin, z jedné strany uzavřete zátkou, vložte do kapiláry kovový drátek, uzavřete druhou stranu kapiláry a posouváním drátku uvnitř pomocí magnetu promíchejte.